

Marokko, hyena's

Code: **OVEUV-40** Versie: 1.0.1

Ingangsdatum: 06-03-2026

Eigenaar: NVWA T&I, team Export

Versie	Datum	Wijziging ten opzichte van vorige versie
1.0.0	22-10-2021	Met Marokko zijn afspraken gemaakt over de export van hyena's. Deze instructie en het bijgevoegde certificaat vormen de weerslag van deze afspraken.
1.0.1	06-03-2026	De instructie is geactualiseerd. Het gaat om niet-inhoudelijke aanpassingen.

1 DOEL EN TOEPASSINGSGBIED

Deze instructie geldt voor het exporteren van hyena's naar Marokko. De instructie beschrijft de voorwaarden die gelden voor de invoer in Marokko, de controles die de NVWA hiervoor moet uitvoeren, en de gegevens die het bedrijfsleven moet aanleveren aan de NVWA.

Over de certificeringseisen die gelden voor de export van hyena's naar Marokko zijn officiële bilaterale afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn bindend, van deze afspraken kan dus niet worden afgeweken.

2 WETTELIJKE BASIS

2.1 EU-regelgeving

- Verordening (EU) 2016/429
- Verordening (EU) 2017/625

2.2 Nationale wetgeving

- Wet dieren

2.3 Overige

- Bilaterale afspraken tussen Marokko en Nederland.

3 DEFINITIES

n.v.t.

4 WERKWIJZE

De export van hyena's naar Marokko is toegestaan.

Toelichting bij het certificaat:

4.1 Algemeen:

- Raadpleeg vooraf de instructie Tijdelijke Maatregelen Derde Landen (TMDL-01) op mogelijke exportbeperkingen. Als in de TMDL-01 informatie staat die in strijd is met een landeninstructie dan is de informatie vermeld in de TMDL-01 leidend.

Certificaat: zie bijlage

Verklaring 1:

Dat de hierboven beschreven dieren in gevangenschap zijn geboren en gehouden in een onderneming die onder veterinaire toezicht staat;

Het eerste deel van deze verklaring ("... *in gevangenschap zijn geboren* ...") kan worden afgegeven op basis van de administratie van de exportlocatie (bijvoorbeeld een in- en uitslagregister) dat volgens het 'Besluit houders van dieren' dient te worden bijgehouden. Uit deze administratie, eventueel in combinatie met een EU-importcertificaat, dient te blijken dat de te exporteren hyena's zijn geboren in gevangenschap.

Het tweede deel van deze verklaring ("... *gehouden in een onderneming die onder veterinaire toezicht staat* ...") kan worden afgegeven op basis van een verklaring met gelijke strekking van de aan het exportbedrijf verbonden dierenartspracticus.

Verklaring 2:

Dat de hierboven beschreven dieren voorafgaand aan hun uitvoer onder toezicht van de bevoegde veterinaire autoriteit zijn geïsoleerd gedurende ten minste dertig dagen, gedurende welke:

- *Alle dieren regelmatig zijn geïnspecteerd voor de opsporing van eventuele tekenen van ziekte;*
- *De oorzaak van elk ziektecijfer of sterfecijfer is vastgesteld, voordat de groep waartoe de dieren behoren is vrijgelaten, en geen van deze oorzaken een besmettelijke herkomst heeft;*

Het eerste deel van deze verklaring ("... *geïsoleerd gedurende ten minste dertig dagen* ...") kan worden afgegeven indien de te exporteren hyena's gedurende ten minste de laatste dertig dagen voorafgaand aan de export naar Marokko hebben verbleven in een door de NVWA goedgekeurde pre-export isolatievoorziening (zie instructie 'pre-export quarantaine en isolatie' (HORQU-01)). Over de pre-export isolatie worden voorafgaand hieraan werkafspraken gemaakt tussen belanghebbende en de NVWA.

Het tweede deel van deze verklaring ("... *regelmatig geïnspecteerd* ...") kan worden afgegeven op basis van het logboek van de pre-exportisolatie, welke volgens de HORQU-01 door de isolatiehouder dient te worden bijgehouden, op basis van een klinische inspectie uitgevoerd door een NVWA-dierenarts tijdens de aanvangscontrole en tijdens een tussentijdse controle van de pre-exportisolatie, en op basis van een klinische inspectie uitgevoerd door de certificerende NVWA-dierenarts.

Verklaring 3:

Dat de hierboven beschreven dieren gedurende de laatste 24 uur zijn onderzocht, in goede gezondheid zijn bevonden, geen enkel klinisch verschijnsel vertoonden van besmettelijke ziekten die bij de soort voorkomen, en geschikt zijn bevonden voor vervoer;

Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van een klinische inspectie, uitgevoerd door de certificerende NVWA-dierenarts in de laatste 24 uur voorafgaand aan het transport vanaf de exportlocatie.

Verklaring 4:

Dat de hierboven beschreven dieren zijn gevaccineerd tegen rabiës met een geïnactiveerd vaccin en dat er ten minste 21 dagen zijn verstreken sinds de eerste vaccinatie tegen rabiës:

- *Naam van het vaccin..... :*
- *Producerend laboratorium..... :*
- *Partijnummer..... :*
- *Uiterste gebruiksdatum (dd/mm/jjjj)..... :*
- *Datum van eerste vaccinatie (dd/mm/jjjj)..... :*
- *Datum van laatste herhaling (dd/mm/jjjj)..... :*

Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van de vaccinatiegegevens van de te exporteren hyena's, aan te leveren door de aan het bedrijf verbonden dierenartspracticus. De gevraagde vaccinatiegegevens dienen te worden ingevuld.

Verklaring 5:

Dat de hierboven beschreven dieren de afgelopen 6 maanden geen bewezen contact hebben gehad met dieren met rabiës en niet om deze reden zijn onderworpen aan een beperking van de gezondheidsautoriteiten van het land van herkomst;

Op basis van de administratie van de exportlocatie (bijvoorbeeld een in- en uitslagregister, inclusief NAW-gegevens van de herkomstbedrijven) dat volgens het 'Besluit houders van dieren' dient te worden bijgehouden, kan worden gecontroleerd of de te exporteren hyena's afkomstig zijn uit Nederland of uit een ander land. Tevens kan op basis van de administratie van de exportlocatie (bijvoorbeeld een in- en uitslagregister, inclusief NAW-gegevens van de herkomstbedrijven dat volgens het 'Besluit houders van dieren' dient te worden bijgehouden) worden vastgesteld, indien de te exporteren hyena's afkomstig zijn uit een ander land dan Nederland, hoelang de te exporteren hyena's zich reeds in Nederland bevinden.

Deze verklaring kan worden afgegeven voor hyena's afkomstig uit Nederland en hyena's die zich reeds langer dan zes maanden in Nederland bevinden of voor hyena's afkomstig uit een andere EU-lidstaat dan Nederland na controle van de dierziektesituatie. Rabiës is een aangifteplichtige dierziekte. E-CertNL controleert automatisch op aangifteplichtige dierziekten. Informatie over de dierziektesituatie is [hier](#) te vinden.

Voor hyena's afkomstig uit derde landen kan deze verklaring worden afgegeven op basis van het EU-importhandelscertificaat.

Verklaring 6:

Dat de hierboven beschreven dieren op en gedurende de 40 dagen voorafgaand aan de uitvoer ten minste twee behandelingen hebben gekregen tegen inwendige en uitwendige parasieten;

- Datum van de eerste behandeling
- Naam van het product
- Datum van de tweede behandeling
- Naam van het product

Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van een verklaring met gelijke strekking van de aan het bedrijf verbonden dierenartspracticus. De gevraagde gegevens met betrekking tot de behandelingen tegen inwendige en uitwendige parasieten dienen te worden ingevuld.

Verklaring 7:

Dat de hierboven beschreven dieren niet worden geruimd in het kader van officiële programma's voor de controle of uitroeiing van besmettelijke ziekten en afkomstig zijn uit ondernemingen die gedurende de 6 maanden voorafgaand aan het laden niet in quarantaine zijn geplaatst vanwege besmettelijke ziekten;

Het eerste deel van deze verklaring ("... geruimd ...") kan worden afgegeven op basis van EU- en nationale regelgeving.

Het tweede deel van deze verklaring ("... quarantaine ...") kan worden afgegeven na controle van de lijst met geblokkeerde bedrijven. De lijst met geblokkeerde bedrijven is [hier](#) te vinden.

Verklaring 8:

Dat de vervoersmiddelen en de containers waarin de dieren zijn geladen, overeenstemmen met de geldende internationale normen voor het vervoer van levende dieren, voorafgaand zijn schoongemaakt en gedesinfecteerd met geoorloofde producten en zodanig zijn ontworpen dat uitwerpselen, stro of voer tijdens het vervoer niet kunnen wegstromen;

Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van EU- en nationale regelgeving en op basis van de R&O-gegevens.

Verklaring 9:

Dat het vervoer zodanig wordt uitgevoerd dat de gezondheid en het welzijn van de dieren worden gewaarborgd.

Deze verklaring kan worden afgegeven op basis van EU- en nationale regelgeving.

5 BEVOEGDHEDEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

De certificerende NVWA-dierenarts is bevoegd en verantwoordelijk voor het afgeven van het certificaat.

Bijlage 1: certificaat

CERTIFICAT SANITAIRE VETERINAIRE POUR L'IMPORTATION AU MAROC D'HYENES TACHETEES A
PARTIR DES PAYS-BAS /
GEZONDHEIDSCERTIFICAAT VOOR DE EXPORT VAN GEVLEKTE HYENA'S VANUIT NEDERLAND
NAAR MAROKKO

I. IDENTIFICATION DES ANIMAUX / IDENTIFICATIE VAN DE DIEREN

Numeró de produit / Product nr.	Nº d'identification ou marquage particulier / Identificatienummer of specifieke markering	Nom scientifique / Wetenschappelijke naam	Nom commun / Gangbare naam	Espèce / Soort	Sexe / Geslacht	Age ou date de naissance / Leeftijd of geboortedatum

Nombre total d'animaux / :
Totaal aantal dieren

II. PROVENANCE DES ANIMAUX / HERKOMST VAN DE DIEREN

Numeró de produit / Product nr.	No d'agrément ou numéro d'enregistrement établissement / Erkenningsnummer of registratienummer inrichting	Nom et adresse de l'établissement de provenance / Naam en adres van de inrichting van herkomst

Nom et adresse de l'expéditeur / :
Naam en adres van de exporteur
Lieu d'embarquement / :
Plaats van laden

III. DESTINATION DES ANIMAUX / BESTEMMING VAN DE DIEREN

Nature du moyen de transport :
(bateau, avion, autres) /
Aard van het vervoermiddel
(boot, vliegtuig, overig)
Identification du moyen de transport :
Identificatie transportmiddel
Nom et adresse destinataire / :
Naam en adres ontvanger

IV. ATTESTATION SANITAIRE / GEZONDHEIDSVERKLARING

Je soussigné, vétérinaire officiel, certifie que: /

Ik ondergetekende, officiële dierenarts, verklaar hierbij dat:

1. Sont nés et élevés en captivité dans un établissement placé sous surveillance vétérinaire; /
Dat de hierboven beschreven dieren in gevangenschap zijn geboren en gehouden in een onderneming die onder veterinair toezicht staat;
2. Ont été placés préalablement à leur exportation, dans un lieu d'isolement sous surveillance de l'autorité vétérinaire compétente pour une durée d' au moins 30 jours durant laquelle: /
Dat de hierboven beschreven dieren voorafgaand aan hun uitvoer onder toezicht van de bevoegde veterinaire autoriteit zijn geïsoleerd gedurende ten minste dertig dagen, gedurende welke:

- Tous les animaux ont été inspectés régulièrement pour la recherche de tout signe éventuel de maladie; /
Alle dieren regelmatig zijn geïnspecteerd voor de opsporing van eventuele tekenen van ziekte;
 - La cause de toute morbidité ou mortalité a été déterminée avant que le groupe auquel appartient les animaux soit libéré et aucune de ces causes n'est d'origine contagieuse; /
De oorzaak van elk ziektecijfer of sterftcijfer is vastgesteld, voordat de groep waartoe de dieren behoren is vrijgelaten, en geen van deze oorzaken een besmettelijke herkomst heeft;
3. Ont été examinés au cours des 24 dernières heures, ont été trouvés en bon état de santé, n'ont présenté aucun signe clinique de maladies contagieuses propres à l'espèce et ont été jugés aptes au transport. /
Dat de hierboven beschreven dieren gedurende de laatste 24 uur zijn onderzocht, in goede gezondheid zijn bevonden, geen enkel klinisch verschijnsel vertoonden van besmettelijke ziekten die bij de soort voorkomen, en geschikt zijn bevonden voor vervoer;
4. Ont été vaccinés contre la rage par un vaccin inactivé et que 21 jours au moins se sont écoulés après la primovaccination antirabique: /
Dat de hierboven beschreven dieren zijn gevaccineerd tegen rabiës met een geïnactiveerd vaccin en dat er ten minste 21 dagen zijn verstreken sinds de eerste vaccinatie tegen rabiës:
- Nom du vaccin / :
Naam van het vaccin
 - Laboratoire producteur / :
Producterend laboratorium
 - Numéro du lot / :
Partijnummer
 - Date de péremption (jj/mm/aaaa) / :
Uiterste gebruiksdatum (dd/mm/jjjj)
 - Date de primovaccination (jj/mm/aaaa) / :
Datum van eerste vaccinatie (dd/mm/jjjj)
 - Date du dernier rappel (jj/mm/aaaa) / :
Datum van laatste herhaling (dd/mm/jjjj)
5. N'ont pas subi de contacts avérés avec des animaux enragés au cours des 6 derniers mois et n'ont pas été soumis à ce titre à une restriction par les autorités sanitaires du pays de provenance ; /
Dat de hierboven beschreven dieren de afgelopen 6 maanden geen bewezen contact hebben gehad met dieren met rabiës en niet om deze reden zijn onderworpen aan een beperking van de gezondheidsautoriteiten van het land van herkomst;
6. Ont été soumis à au moins 2 traitements contre les parasites internes et externes le et le au cours des 40 jours précédant l'exportation; /
Dat de hierboven beschreven dieren op en gedurende de 40 dagen voorafgaand aan de uitvoer ten minste twee behandelingen hebben gekregen tegen inwendige en uitwendige parasieten;
- Date du premier traitement / :
Datum van de eerste behandeling
 - Nom du produit / :
Naam van het product
 - Date du deuxième traitement / :
Datum van de tweede behandeling
 - Nom du produit / :
Naam van het product
7. Ne font pas l'objet d'une élimination dans le cadre de programmes officiels de contrôle ou d'éradication de maladies contagieuses et proviennent d'établissements qui n'ont pas été soumis à une quarantaine pour cause de maladies contagieuses durant les six derniers mois précédant le chargement; /

Dat de hierboven beschreven dieren niet worden geruimd in het kader van officiële programma's voor de controle of uitroeiing van besmettelijke ziekten en afkomstig zijn uit ondernemingen die gedurende de 6 maanden voorafgaand aan het laden niet in quarantaine zijn geplaatst vanwege besmettelijke ziekten;

8. Que les moyens de transport et les conteneurs dans lesquels les animaux seront embarqués conformément aux normes internationales applicables au transport d' animaux vivants, ont été préalablement nettoyés et désinfectés avec des produits autorisés et ils sont conçus de telle sorte que les déjections, la litière ou les aliments ne puissent pas s'écouler pendant le transport; /

Dat de vervoersmiddelen en de containers waarin de dieren zijn geladen, overeenstemmen met de geldende internationale normen voor het vervoer van levende dieren, voorafgaand zijn schoongemaakt en gedesinfecteerd met geoorloofde producten en zodanig zijn ontworpen dat uitwerpselen, stro of voer tijdens het vervoer niet kunnen wegstromen;

9. Le transport est effectué de manière à ce que la santé et le bien être des animaux soient maintenus. /

Dat het vervoer zodanig wordt uitgevoerd dat de gezondheid en het welzijn van de dieren worden gewaarborgd.